

Tako kmetijstvo kakor industrija se razvijata danes v Jugoslaviji in Bolgariji v različnih smereh. V tem razvoju pa so skrite še neznane možnosti za gospodarsko sodelovanje, katere bosta odkrivali skupni trgovski zbornici.

Jugoslovanska in bolgarska industrija sta že stavili druga drugi predloge v tem smislu, da bi Bolgarija pridelovala bombaž za Jugoslavijo, Jugoslavija pa bi pridobivala bakreno rudo za Bolgarijo.

Dejstvo je, da je spojitev jugoslovanske in bolgarske trgovske zbornice že zajela gospodarske delavce obeh držav in je globoko pronikla v najširše ljudske plasti tako v Bolgariji kakor v Jugoslaviji.

Trgovska spojitev naše države z Romunijo

Po romunskih podatkih se je od leta 1935., ko je vrednost romunskega izvoza v Jugoslavijo znašala 180.460.000 lejev, zvišala na 431.820.000 lejev v letu 1939. Romunski uvoz iz Jugoslavije se je v istem času dvignil od 45.328.000 na 233.366.000 lejev. Od jugoslovanskega uvoza odpadeta na Romunijo samo 2%, od izvoza pa komaj 1%. Jasno je, da ne moremo biti zadovoljni s tako majhno zunanjo trgovino z našo sosedo. V interesu obeh držav je, da se medsebojna izmenjava blaga zviša, posebno še, ker obstojajo za to številni predpogoji, narava je bogato obdarovala tako Romunijo kakor Jugoslavijo. Obe državi razpolagata s številnimi surovinami in drugimi proizvodi za izvoz. Med obema državama obstojajo dobre prometne zveze po železnicah in rekah. To so najboljši pogoji za širše sodelovanje na gospodarskem polju. Razlog, da se gospodarsko sodelovanje z Romunijo doslej ni dovolj razvilo, je v tem, da se doslej nismo dovolj med seboj spoznali. Gospodarski krogi obeh držav so slabo obveščeni o medsebojnih poslovnih možnostih. Ne vežejo jih zadostne trgovske zveze, ki obstojajo z drugimi narodi. Naši gospodarstveniki le neradi zapuščajo stare zveze in iščejo nova tržišča. Jugoslovansko-romunska trgovinska zbornica mora to nadomestiti ter dati večji polet gospodarskim zvezam naših poslovnih ljudi. Otvoritev romunsko-jugoslovanske gospodarske zbornice prihaja o pravem času. Sodelovanje se mora razviti tudi v smeri skupne prodaje na inozemskih tržiščih, tako da bi se izključila medsebojna konkurenca, ki nam ne more koristiti. Nazadnje bo zanimivo proučiti pogoje, pod katerimi bi se dalo skupno kupovati v inozemstvu ono blago, ki ga Romunija in mi uvažamo.

*

Jugoslavija, Bolgarija in Romunija so poljedelske države, ki pa imajo poleg obilice po-

ljedelskih proizvodov tudi mnogo surovin za izvažanje. Ako bo omenjena spojitev trgovskih zbornic rodila zaželjeni uspeh, ne bo imelo od izmenjave in prodaje preobilice raz-

nih dobrin dobiček samo trgovstvo, ampak v veliki meri tudi kmet, ki tvori najmočnejšo podlago trgovsko povezanih treh glavnih balkanskih držav.

Država prevzela 160 km banovinskih cest na Štajerskem

Država je prevzela v svojo oskrbo 160 km banovinskih cest na Štajerskem. Gre za prevzem važnih cestnih zvez: Maribor-Marenberg-Dravograd-Prevalje-Holmec-drž. meja. Druga pa je: Maribor-Št. Lenart-Sv. Benedikt-G. Radgona-Radenci-Petanjski most-Tišina-Mur. Sobota-Mačkovci-drž. meja.

Z omenjenima dolgima cestnima zvezama so prešle v roke državne oskrbe vse razne preureditve in preložitve, katere so že bile v delu, ali pa so bile nameravane v bližnji bodočnosti.

Največja dela so se vršila na cesti Maribor-madžarska meja med Sv. Lenartom in Sv. Benediktom. Tukaj se gradi čisto nova cesta, ki bo skrajšala dosedanjo 15 km dolgo cesto preko Sv. Trojice in Trotkove za dobro polo-

vico z malim vzponom pri dosedanji hribovitosti. Ta cestna zveza bo letos delno gotova. Drugo večje delo na tej cesti so začeli pred dvema letoma v Zamarkovi, kjer bi se naj preložil pol kilometra dolg kos ceste skozi Črni les.

Na cesti Maribor-Dravograd-nemška meja so bile v načrtu velike preložitve. Pred štiri leti so bili že izgotovljeni načrti za preložitve ceste Maribor-Kamnica-Bresternica k Dravi, s čemer bi odpadli sedanji nevarni ovinki in vzponi ter bi obenem dobilo mesto kar naravnost dohod na Mariborski otok. Mariborski okrajni cestni odbor je vsako leto vstavljal v sklad za izvršitev te preložitve 300.000 dinarjev ter bi se bilo dalo delo v doglednem času izvršiti, četudi je bilo preračunano na tri milijone dinarjev.

Po Jugoslaviji

O volitvah se dosti ugiblje med ljudmi in piše po časnikih. Kar se tiče volitev v narodno skupščino, prevladuje mnenje, da čas za nje še ni dozorel. Hrvatski listi izražajo mnenje, da je tega v veliki meri kriva strankarska razcepljenost med Srbi, med katerimi se je baje začelo pojavljati že 18 strank. Dokler ne pride do notranje ureditve strankarsko-političnih razmer med Srbi, ni misliti na volitve, ki zahtevajo enotno gledanje volilcev na notranjo državno preureditev. Kot najbolj pereče smatrajo Hrvati volitve v Hrvatski sabor. »Dokler ne bo Hrvatskega sabora,« piše »Hrvatski dnevnik«, »bo hrvatska javnost hladno sprejemala vse odloke, pa tudi one, s katerimi se izvaja sporazum od 26. avgusta 1939.« V javnosti pa se dosti splošno smatra, da bi bile najlažje izvedljive občinske volitve. V zvezi s tem se poroča, da misli vlada na preureditev občinskega zakona.

Zdravniško vprašanje je postalo pereče. Ne gre toliko za pomanjkanje zdravnikov, marveč predvsem za to, da podeželje nima dovolj zdravnikov, ker večina zdravnikov sili v mesta, in sicer v večja mesta. Posledica tega

je, da ostane podeželsko ljudstvo v zdravstvenem oziru zanemarjeno. To pa je v veliko škodo telesni sili in odpornosti naroda in države. Zato se v vseh modernih državah posveča velika skrb politiki narodnega zdravja. Banovina Hrvatska je že tudi začela s potrebnimi preosnovami. Kakor v Sloveniji, drvi tudi na Hrvatskem zdravniki v večja mesta. Tako ima Zagreb z 250.000 prebivalcev 635 zdravnikov, vse vasi z dvema milijonom prebivalcev pa samo 359 zdravnikov. Po zagrebških bolnišnicah je v raznih oddelkih vs polno primarijev in specialistov, mnoge provincijske bolnišnice pa nimajo niti najpotrebnejših specialistov. Ne more se torej reči, da bi bilo zdravilstvo v službi naroda, zlasti kmečkega ljudstva. Radi tega je preosnova v tem oziru nujno potrebna. Banovina je že izdala nekaj odredb; druge pa se pripravljajo, med njimi tudi uredba o »Obvezni službi zdravnikov v vasi«.

Nepismenost pobijajo z veliko vnemo. Me hrvatskim ljudstvom je doslej bilo veliko nepismenosti, ki ni v čast nobenemu narodu. Za

»Črna vdova«, ki se je vse boji... V Ameriki pravijo neki vrsti strupenih pajkov »Črna vdova«. Je to najbolj strupena žuželka, kar jih pozna naš svet. Ugriz »Črne vdove« spravi človeka v teku treh ur pod zemljo. Protistrup še niso utegnili iznajti. — Osebeje londonskega živalskega vrta, kjer imajo v stekleni kletki takšnega pajka, je bolj v strahu pred »Črno vdovo«, kakor pred še bolj krvoločnimi zvermi. — Strežnik, ki skrbi za tega člana živalskega vrta, se mora posebno paziti pred njim. Ukazano mu je, odkar se je začela sedanja vojna, da mora pajka takoj umoriti, čim bi prišlo do zračnega napada na mesto. Lahko bi se namreč primerilo, da bi »Črna vdova« ušla, se zaredila

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetijskega življenja

14

Mlatilnica je naglo žrla snopje. Računal je, da bo do večera odrdralo proti Odesi osem velikih avtomobilov, če se ne bo kaj zgodilo, kar bi ustavilo rdečega orjaka.

Sicer pa so na njihah nepregledne vrste križev. Četudi bo mlatilnica nemoteno delala do večera, bo kvečjemu s treh postati zmanjkalo snopja.

In ostali križi? Ah, ostali... Plamen jih bo uničil. Vsi bodo zgoreli.

Preteklo noč so njegovi zaupniki hodili po sosednjih vaseh in ljudem sporočili, da morajo križe na vseh njihah zažgati, ko bodo zagledali plamen v bližini Balte.

V svoji domišljiji je že videl, kako se križi drug za drugim užigajo in sporočajo sosednjim vasem, da je Balta izpolnila svojo obljubo in je sedaj na njih vrsta, da jo posnemajo. Od sosednjih vasi je že zjutraj dobil poročila, da so ljudje pripravljani in bodo storili, kar on želi. Tako se bo zvečer vsa okolica kopala v morju plamenov...

9.

Sonce je že precej poševo osvetljevalo ravnico. Boljševik, ki je nadziral delo lokomobila, je pogledal na uro. Ker je bil čas odmora, je za eno uro ustavil stroj. Po enournem odmoru se bo mlačva nadaljevala vse do teme.

Sikanje lokomobila in zamolko godenje je utihnilo in nad ravnino je zavladala tišina. Po zraku so še nekaj časa poletavali kosci slame, a sčasom so tudi ti popadali na tla.

Fedor je zavezal zadnjo vrečo, stresel s sebe prah ter si z obraza obrisal umazani pot. Nato se je obrnil k Nataši in se ji nasmehnil.

Deklica si je odzvala robec, ki ji je varoval lasce. Nato je tudi ona otresla prah, ki je pokrival njeno obleko.

Fedor se ji je približal in ji zašepetal:

»Preveč truda za te pse!«

»Da, preveč!« je prikimala Nataša. »A kaj hočemo? Moramo garati, če hočemo živeti.«

Kmetje in kmetice so se nekoliko odmaknili od lokomobile in mlatilnice. Zbrali so se v skupinah. Nekateri so ostali sami. Vsak si je poiskal na dvorišču kak miren kotiček, kjer bi si mogel nekoliko odpočiti. Kako skromno južno je malokdo imel s seboj. Mnogi še obeda niso imeli. Pa zaupali so v Karino. Prejšnja leta je v odmorih prišla mednje in jim je postregla s kruhom in slanino. Tudi sedaj so jo pričakovali.

to se hrvatski rodoljubi na vso moč trudijo, da ta kulturni nedostatek odstranijo iz sredine svojega naroda. V Bosni in Hercegovini, kjer je bilo mnogo nepismenosti, se posebna prosvetna organizacija »Napredek« s sedežem v Sarajevu bori zoper to zlo. Uspehi prosvet-

nega dela so prav lepi. Po poročilu »Napredkove« uprave se je v pretekli zimi naučilo brati in pisati 25.000 ljudi. Zanimivo je, da so uspehi v tem pogledu v Hercegovini večji kot v Bosni. V tem prosvetnem delu sodelujejo z duhovniki tudi požrtvovalni učitelji.

Ali so z delom »Gospodarske sloge« res vsi zadovoljni?

»Gospodarska sloga« hoče po svoji organizaciji in po svojem vplivu, ki ji ga daje hrvatsko narodno vodstvo, spraviti tako rekoč pod en klobuk vse, kar se tiče javnega življenja hrvatskega naroda. Toda s tem niso zadovoljni vsi, kar nam najbolj priča članek v »Katoliškem listu«, ki izhaja v Šibeniku, kjer člankar graja to, da »Gospodarska sloga« sloni na političnem vodstvu hrvatskega naroda. Pravi, da bi bilo za zadržno gibanje zelo škodljivo, če bi »Gospodarska sloga« dobila predprave, medtem ko bi druge zadruge in druga zadržna gibanja bila prepuščena samim sebi. To bi bil zločin nad zadržnim gibanjem. Tako neenako tekmovanje bi povzročilo, da bi ostalo zadržništvo moralo prenehati, ali se pa utopiti v »Gospodarski slogi« in s tem bi bilo konec zadržništva na Hrvatskem, kajti zadržništvo, ki je odvisno od podpor iz javnih sredstev, ni zdravo in dovede končno do poloma, ki ga ne morejo preprečiti niti milijonske podpore iz javnih sredstev. Če drugod v duhu totalitarnih sistemov devljejo vse pod en klobuk, se ne sme isto izvajati pri nas, kjer se še vedno ravnamo po demokratičnih krščanskih načelih.

Kaj pomeni »Gospodarska sloga« na Hrvatskem?

Dne 31. marca je bil v Zagrebu občni zbor »Gospodarske sloge«, katerega je vodil njen ravnatelj Rudolf Herceg. Občnega zbora se je udeležilo okrog 300 delegatov »Gospodarske sloge« iz vseh krajev, kjer prebivajo Hrvatje. Iz poročil in govorov, podanih na občnem zboru (v kolikor so bili objavljeni), je razvidno, da »Gospodarska sloga« ni samo gospodarska ustanova vodstva hrvatskega naroda, ampak da vodi račune tudi o kulturnem, socialnem in pravnem položaju hrvatskega naroda. S tem združuje v okviru svoje organizacije vse, kar se tiče javnega pa tudi zasebnega življenja hrvatskega kmečkega ljudstva. Ustanova dr. Mačkovega najtesnejšega sodelavca dr. Bičaniča, ki se je začela z nadzorstvom prodaje živine po sejnih pod znanim geslom »Seljačke (kmečke) zaščite«, se je tako prelevila v najvišjo gospodarsko in kulturno ustanovo hrvatskega narodnega vodstva. »Gospodarska sloga« je sicer registrirana (vpisana na sodišču) kot zadruga, toda poleg izključno zadržnega dela, nakananega po pravilih, izvaja ves gospodarski in kulturni program Hrvatske seljačke stranke in ima tako moč in tak vpliv, da vse, kar odredijo in določijo njeni voditelji, prav toliko velja, kot če to odredi oblast, saj se na Hrvatskem oblastne banovinske odredbe, tičeče se gospodarstva in kulture, vrše skoraj edino le preko »Gospodarske sloge«.

Vpogled v delo »Gospodarske sloge«

Za svoje obširno delo ima »Gospodarska sloga« v Zagrebu na razpolago ogromne prostore, kjer ima vsaka gospodarska in kulturna panoga svoj oddelek s svojim ravnateljem in lastnim osebjem, nad vsemi oddelki je pa ravnatelj Rudolf Herceg, ki je naslednik dr. Totha, sedanjega ravnatelja »Prizada«. Po deželi je »Gospodarska sloga« organizirana slično kot se n. pr. pri nas organizira blagovno zadržništvo potom Osrednje kmetijske zadruge v Mariboru, to je, da je v vsakem večjem in obširnejšem kraju ustanovljena krajevna zadruga, ki je članica osrednje »Gospodarske sloge« v Zagrebu. Poleg tega

je v vsaki vasi še odbor treh ali več kmetov, ki so nekaki zaupniki »Gospodarske sloge« in so dolžni vodstvu redno poročati o vseh gospodarskih, kulturnih, socialnih in drugih zadevah, ki se v kraju gode, tako da je vodstvo vedno točno poučeno o vseh vprašanjih, tičečih se kmečkega ljudstva, v vseh krajih, kjer prebivajo Hrvatje, pa bodisi da spadajo pod banovino Hrvatsko ali ne. Tako je »Gospodarska sloga« po besedah dr. Krnjeviča, izrečenih na letošnjem občnem zboru, v resnici osnova (podlaga) celokupnega dela in borbe hrvatskega naroda. V njenem okviru je združeno vse, kar se tiče gospodarstva, kulture, socialnih problemov pa tudi zakonodaje in je tako neka oblast v oblasti.

Novice iz domačih krajev

Na dušnopastirski obisk k slovenskim izseljencem v Belgijo in Holandijo je odšel ta teden g. Drago Oberžan, duhovnik iz Maribora. Vrnil se bo sredi meseca maja.

Avto podrl in hudo poškodoval kolesarja. Jožef Horvat, 38 letni posestnikov sin iz Zg. Jablanca v župniji Cirkovce na Dravskem polju, se je vračal na kolesu iz Ptujja proti domu. Nasproti vozeči avto iz Konjic je Horvata radi napačne vožnje po levi strani podrl in so ga oddali v ptujsko bolnišnico nezavestnega s prebito lobanjo.

Osební avto podrl kolesarja. Ivan Trbovc, 27 letni delavec v železarni v Štorah, doma iz Vrhnega pri St. Jurju ob juž. žel., se je peljal na kolesu na delo. V Štorah mu je pripeljal naproti osebni avto, ki je trčil vanj in ga vrgel po tleh. Trbovc si je prebil pri trčenju lobanjo in se je poškodoval na nogi. Poškodovanega so oddali v zelo resnem stanju v celjsko bolnišnico.

Huda nesreča pri napravljanju rezi. 38 letna žena posestnika Marija Zajčeva iz Svetine

pri Celju je delala rez za živino. Siamoreznica jo je zagrabila za krilo, jo potegnila k sebi in je dobila strašne poškodbe. Kolesje ji je pobralo lasje z glave, kožo z obraza, ji odtrgalo nos, ustnice in eno uho. Ubogo žensko so oddali v celjsko bolnišnico.

Železniški delavec ob nogo. Jožef Zavrl, 30 letni železniški delavec na postaji Jevnica pri Ljubljani, se je pripeljal z večernim vlakom in se je nato napotil ob progi proti domu. Komaj nekaj sto metrov od postaje je preslišal tovorni vlak, ki ga je zagrabil, ga vrgel in kolesa so mu odrezala desno nogo nad gležnjem in mu jo še zlomila. Kmalu po nesreči je našel hudo poškodovanega železniški čuvaj, kateri je poklical pomoč in je bil Zavrl hitro prepeljan v ljubljansko bolnišnico.

Sv. Urban nad Mariborom dobil električno luč. V minulem tednu je zasvetila falska elektrika pri Sv. Urbanu nad Mariborom v višini 595 m. Gostilničar pri Sv. Urbanu g. Jošt je dal na svoje stroške napeljati 1400 m dolg vod iz Rošpoha na vrh Sv. Urbana. Vsi kmet-

Fedor je odvedel Natašo v leseno kolibo, ki je stala v zelenjadem vrtu. Vrata je zaprl z zapahom. Nato sta sedla na staro klop. Tu sta bila varna pred vojaki in boljševiški delavci.

Fedor je čutil, da ga Nataša vprašujoče gleda, zaradi tega je rekel:

»Bodi mirna. Kmalu bo prišel oče.«

Pred kolibo se je razprostiral vrt, ki ga je stara ograja ločila od polja. Kakih tri sto metrov dalje se je dvigal dim iz taborišča. Ob taborišču se je paslo nekaj konj. Pred njimi je nekaj konjenikov hodilo sem ter tja.

Kmalu se je slišalo trkanje. Fedor je pogledal skozi okno, da bi videl, ali je oče. Res je bil Aleksej Andrejev.

Fedor je odprl vrata. Aleksej je vstopil in nato so se vrata spet zaprla.

»Ali imaš kaj za pod zobe?« je vprašal oče.

»Imam, oče, kruh in belice,« je odvrnil Fedor.

Iz skrivališča, ki je bilo pod lesenim podom, je privlekel kos kruha in šest belic.

Nataša je opazila na polici krožnike. Vzela jih je in rekla:

»Jaz vama bom stregla.«

Kruh in belice je zložila na en krožnik in vse postavila na mizo.

Aleksej je odprl žepni nož in razrezal kruh na tri kose.

Nataša je medtem lupila belice. Aleksej jo je molče opazoval, vmes pa je tudi pogledal Fedorja. Ves srečen je bil, ker je bil med dvema mladima. Želel si je, da bi oba vedno bila pri njem. Potem se je spomnil žene. Ona je sedaj sama v veliki sobi med šestimi rdečimi delavci. V njegovem srcu se je vzbudila skrb zanjo. Bog ve, kaj počenjajo rdečkarji. Spomnil se je na dogodek, ki se je bil odigral v isti sobi predpoldne. V srcu je začutil nemir. Obrnil se je k sinu in mu rekel:

»Fedor, ko poješ, pojdi v sobo pogledat, kaj delajo boljševiki. Mati je sama z njimi in je morda v neugodnem položaju. Razen tega pa tudi mora biti prosta, da bo mogla ljudem razdeliti južno. Reveži so lačni in gotovo težko čakajo, da bi kaj dobili, kakor prejšnja leta.«

»Tako grem!« je odvrnil Fedor in se je obrnil proti vratom.

»Čakaj!« ga je zadržal oče. »Najprej jej! Okrepčaj se, ker boš potreboval moč.«

»Če dovolita, grem jaz!« se je ponudila Nataša. »Jaz bom laže pomagala materi pri postrežbi.«

»Počakaj name!« ji je rekel Fedor.

»Pusti nabrej Natašo,« je pripomnil oče. »Jaz bi rad s teboj govoril.«

Nataša je odšla.

Oče in sin sta nekaj časa molče jedla. Nato se je Aleksej oglašil in rekel:

in povzročila s svojim smrtonosnim strupom nič hudega stutečemu prebivalstvu precej veliko gorja.

Osel kot prerok. Oslu pripisujejo prerokski talent. Pripovedujejo, da so osli občutili že prej potres, ki je 1783 stresel Kalabrijo v Italiji. O oslovem talentu kroži naslednja anekdota: Ko je francoski kralj Henrik II. hotel nekoč na lov, je vprašal dvornega zvezdoslovca, kakšno bo vreme. Moč je dejal, da bo ves dan lepo vreme brez najmanjšega oblaka. Med potjo je pa kralj srečal nekega kmeta, ki je gnal pred seboj osla. Ko ga je kralj povprašal po vremenu, je ta odgovoril: »Čez četrte ure bo deževalo!« — »Od kod to veš?« ga je vprašal kralj. — »Moj osel je

je na pomočju prijaznega Sv. Urbana imajo sedaj priliko, da se oskrbijo z elektriko.

»Planinko« bodo zopet zgradili pri Sv. Arehu na Pohorju. V našem listu smo poročali o požaru znane planinske kočice pri Sv. Arehu na Pohorju, ki je bila znana vsem obiskovalcem zelenega Pohorja pod imenom »Planinka«. Do tal pogorelo »Planinko« bodo dogradili do letošnje jeseni. Stavba bo dolga 14.80 metra, široka 9.60 m in bo imela 22 sob z mrzlo in toplo vodo. Postelj bo 40. Novo »Planinko« in »Ruško kočico« bo oskrbovala z elektriko za razsvetljavo in gospodarske potrebe nova elektrarna pri Glažuti. Ta elektrarna je že šesta na vrhu našega Pohorja.

Se ena nova planinska postojanka na Pohorju. V Frajhamu pri Ruški koči bo zgrajena prihodnje leto nova planinska postojanka, katero bo postavila stavbna zadruga uslužbencev nabavljalnih zadrug. Stroški so preračunani na 600.000 din. Važno je dejstvo, da bodo v omenjenem Frajhamu pogozdovali izsekana gozdna mesta in jih bodo zasadili s 50.000 mladimi smrekami.

Regulacija potoka Bela, ki se s svojimi pritoki izliva pod gradom Borl v Dravo, se bo pričela ta mesec, ko bo nastopilo ugodno vreme in bo vse pripravljeno. Kredit 50.000 din je že odobren in tudi načrt izgotovljen. G. banu in JRZ, ki je ta kredit izposlovala, se že zdaj zahvaljujemo. Nekaj pa bo le zaslužka za tiste, ki bodo lahko hodili na delo, samo da bi le dalje časa trajalo in bilo dokončano, ker vsako leto se ponavljajo poplave travnikov in je regulacija res nujno potrebna, prav tako tudi drugih pritokov.

Regulacija nevarnega prekmurskega potoka. V Dolgi vasi pri Lendavi so začeli konec marca regulirati potok Barosnak. Proračunski stroški so predvideni na 250.000 din. Banka uprava bo k stroškom prispevala 80%, ostalo bodo morali zanimanci plačati sami. Regulacija je nujno potrebna ne samo pri tem potoku, temveč tudi pri drugih potokih v Prekmurju, ker bi na ta način preprečili skoraj vsakoletne poplave. Od poplav je vedno najbolj prizadeta Lendava in okoliški kraji, kjer priteče voda skupaj skoraj iz vseh potokov gornjega Prekmurja. Poleg tega pa bi s takšnimi javnimi deli lahko zaposlili domače delavstvo, da ne bi sililo na delo v zamejstvo in bi imeli dvojno korist. Regulacijska dela zgoraj omenjenega potoka je prevzel g. Mesarič iz Beltincev.

Zasilna poprava mosta čez Dravinjo. Pri št. Vidu niže Ptuja zasilno popravljajo most čez Dravinjo, ker je v nevarnem stanju. Na tem mestu bo zgrajen v najkrajšem času nov betoniran most, za katerega so že izdelani načrti in so stroški preračunani na pol mi-

lijona dinarjev. V gradbenem skladu ptujskega cestnega odbora je v letošnjem proračunu predviden drugi obrok za to prepotrebno gradnjo v znesku 250.000 din.

Hvalevreden korak Lovskega društva v Celju. Celjsko Lovsko društvo je prevzelo z denarno podporo lovozakupnikov obširno zastrupljenje vran, srak in šoj, ki delajo na polju občutno škodo. Pokončevanje ptičjih škodljivcev se bo izvršilo s fosginom, s katerim se zastrupijo jajca. Zastrupljena jajca bodo položili v mraku na njive v plitvo izkopana gnezda po 2—3 komade, kjer jih bodo pustili tako dolgo, da jih bodo ptice našle in pozobale. O uspehu zastrupljanja bo Lovsko društvo poročalo proti koncu aprila.

Drevesničarski odsek poživljen. V Celju so zborovali zadnje dni drevesničarji iz vse Slovenije. Sestanek je sklicalo Sadjarsko in vrtnarsko društvo za Slovenijo. Zborovanje je otvoril predsednik imenovanega društva, sadjarski nadzornik v p. g. Humeck. Pozdravil je vse drevesničarje, posebno pa zastopnika kmetijskega oddelka banske uprave g. Kafola. Sadjarsko in vrtnarsko društvo je že ob začetku svojega delovanja ustanovilo tudi drevesničarski odsek, ker se je dobro zavedalo, da je dobro drevesničarstvo podlaga celotnemu sadjarskemu napredku. Ta odsek se iz različnih razlogov ni mogel popolnoma razviti, dokler ni pred dobrim letom popolnoma prenehal delovati. Namen sestanka drevesničarjev je bil, odsek spet poživeti. Zborovanje je tudi v tem znamenju potekalo in so se določile osnovne smernice bodočega drevesničarstva. Podrobno delo tega odseka pa bo izvedel novi odbor z g. Dolinšekom na čelu. Tajniške in blagajniške posle je prevzel g. Novak, kmetijski referent iz Maribora. Poleg teh je bilo v odbor izvoljenih še osem odbornikov iz vrst banovinskih in zasebnih drevesničarjev.

Prošnja poštnemu ravnateljstvu. Hišni posestniki kat. občin Grobelno in Rifnik so pred par meseci preko občine vložili na poštno ravnateljstvo prošnjo za ureditev poštne dostave. Na tem mestu javno naprošamo cenj. naslov, naj zadevo čimprej ugodno reši. So okoliši, bolj oddaljeni kot ta dva, pa imajo trikratno dostavo na teden. V Slov. goricah se potegujejo celo za štirikratno dostavo. Kakšni ljudje pa smo mi: plačati smemo prav toliko za poštnino ko drugi, po pošto pa naj bi sami hodili? »Enaka pravica za vse« je lepo pravilo, ki bi ga naj osvojilo tudi poštno ravnateljstvo!

Pogreša se, odnosno neznanu kam je odšla od svojcev 33 letna samska Peček Julijana iz Pletovarja, občina Dramlje. Je majhne rasti, šepasta, duševno slabo razvita, težkega govorjenja, rjavih oči, slabo oblečena, kosta-

ob
reumi

poskusite 1—2

ASPIRIN

tablete

Ni drugega zdravila po imenu „Aspirin“, temveč edino le „Bayer“-jev Aspirin.

Ogl. reg. pod št. 37697 od 22. XII. 1939.

njevih las, navzkrižnega pogleda. Siromašno oblečena je odšla od doma jeseni 1939. Kdor o njej kaj ve, odnosno rejniki naj nemudoma sporoči njeno bivališče njenemu bratu (poština nakazana) na naslov: Peček Ignac, Pletovarje, p. Dramlje pri Celju, ali pa občini Dramlje pri Celju.

Starejši mož zapeljal dva mladoletna, da sta zagrešila 13 vlomov. Mariborska policija je izročila sodišču 43 letnega Davida Mauka in 18 letnega R. V. ter 16 letnega G. R. iz magdalenskega predmestja v Mariboru, ki imajo na vesti številne vrome v mestu. Ugotovljeno je, da so se sestajali v stanovanju Mauka na Betnavski 3 mladoletniki G. R., C. O., L. B., S. R. in znani 66 letni vlomilec Alojz Pichler. Mauko je imel na fantine velik vpliv ter jim je dajal nasvete za vrome in tatvine ter od njih sprejemal del plena. Prelaskava je ugotovila, da sta zadnje dni marca G. R. in R. V. vlomila v pralnico tovarne perila Elze Durjave na Tržaški 6 v Mariboru in ukradla nekaj gotovine ter perila. To je bilo v noči na 24. marec. Naslednjo noč sta ista dva vlomila v pralnico čistilnice Nedog v Razlagovi 22 ter pokradla raznih stvari in denarja za 18.000 din. Isto noč sta vlomila v pisarno lesnega trgovca Mirka Lebana v Kopaljski 8 ter v pisarno trgovca s kurivom A. Filipančiča v isti ulici. Obema je bilo pokradeno precej denarja. Od Filipančiča sta mlada vlomilca odšla v pisarno slikarja Josipa Škofa v Vetrinjski ulici in stikala za denarjem. V noči na 30. marec sta vlo-

povesli ušesa!« se je odrezal kmet. — Kmetova napoved se je v celoti uresničila. Kralj Henrik je na to spodil svojega zvezdoslovca in na njegovo mesto postavil kmeta.

»Prerok spi na trnih. Ob meji Birmanske uživa ta čas velik sloves jogi Raman Ramados. — Prerokov je bilo v Vzhodni Aziji, in zlasti v Indiji, vedno več nego preveč, ta jogi pa vzbujajo še posebno občudovanje zavoljo tega, ker spi že mnoga leta na trnih. Zvečer odide iz mesta ali vasi, kjer se je podnevi mudil, v okolico, tam si kmalu najde kakšen prnat grm, malo si ga pripravi, nato leže nanj in zaspi. Ta poskus, ki prinaša mnogo slave, je v resnici mnogo manj nevaren, nego je videti na prvi

»Ko sta bila pri mlaticih, sem vaju opazoval. Misliš sem si, kako lep par bi bila. Pri tem sem spet preklel Klavsa.«

»Zakaj?« se je začudil sin.

»Ker je krivec. Morda bi ona že zdavnaj bila tvoja žena, če v srcu še vedno ne bi nosila starih spominov.«

»Oče, na kaj vendar misliš! Ni mogoče, da bi Nataša po tolikih letih še vedno mislila na Klavsa, zlasti ko ve, kakšen je.«

Te besede je izgovoril proti prepričanju, ker je vedel, da Nataša še vedno misli na brata. Toda očeta je hotel pomiriti.

»To je naravno, da ne more z ljubeznijo misliti na takega nesrečnega. Toda njeno srce je ostalo ranjeno. Take rane so kakor brazgotine. Ko človek misli, da so že zacelile, spet začno boleti.«

»Toda ona mi ni nikdar govorila o Klavsu,« je Fedor še dalje pomirjeval očeta.

»Prepričan sem, da ti tudi ne bo govorila o njem. Vse ostane pokopano v njenem srcu. Sedaj, ko je sama, ker ji je šubin ubil očeta, bo morda začutila potrebo, da se približa nam, tebi. Oh! Ko bi le storila kaj takega! Tako si želim, da bi postala član naše družine.«

Fedor je prijel očeta za roko in se mu veselo nasmehnil.

»Oče, tvoja želja se bo izpolnila. Sinoči, ko sem jo

videl vso obupano, sem jo vprašal, ali bi hotela postati moja žena. Pristala je na to.«

Aleksej se je zasmel.

»Fedor, zame je to vesela vest. Pomladila mi je srce! V našo hišo se bo naselilo veselje.«

»Oče,« je resno spregovoril Fedor, »tvoje prejšnje besede so me vznemirile. Ali res misliš, da si ne bo mogla iztrgati iz srca spomin na Klavsa?«

»Sin, pomiri se! Tvoja ljubezen bo sčasoma premagala stare spomine. Nataša je odkritega in plemenitega značaja in če je pristala na to, da postane tvoja žena, je prepričana o sebi, da te ljubi.«

»Oče, jaz njo zelo ljubim. Moja največja želja je, da bi jo mogel osrečiti.«

»Ljubi sin, jaz že zdavnaj vem za tvojo ljubezen. Moje telesne oči lahko oslabijo, toda pogled moje duše je zelo dober... O, kako bo mati vesela, ko ji bom povedal, da bo Nataša postala popolnoma naša!«

Nato sta umolknila in jedla. Čez čas se je oče spet oglasil.

»Ali še vedno misliš na to, da zvečer zažgeš križe?« je resno vprašal.

»Še vedno,« je sin odločno odgovoril. »Čemu bi okleval? Čim prej začnemo, tem prej bo konec sramotnega suženjstva.«

Zamislil se je.

mila v pisarno podjetja Škrinjar & Dolenc v Mikošičevi ulici in v pisarno Rihe. Pri prvem sta odnesla več stvari, pri Rihji pa sta morala oditi brez plena. V isti noči sta vdira v pisarno Fordove delavnice na Masarykovi cesti in ukradla razno orodje ter nekaj denarja. Nadalje sta R. V. in C. O. vlomila v noči na 24. marec v pisarno trgovca s kurivom Pirkmajerja na Aleksandrovi cesti in odnesla nekaj denarja. Izprijenci so v zadnjih dveh mesecih vlomili še v trgovini Leban, pisarno ključavničarja Hitzla in v pisarno klesarja Romlja v Smetanovi ulici. Opisane vlome so priznali. Pri mladih vlomilcih so zaplenili še precej ukradenega blaga.

Vlom v gostilno. V Mariboru je bilo v noči vlomljeno z dvorišča na Aleksandrovi cesti v gostilno Bauman. Pri stikanju za denarjem so preiskali vlomilci vse predale. Ker niso našli denarja, so se založili z jestvinami in cigaretami. Nato so skušali isti storilci vlomiti v sosedno Baumanovo trgovino z likerji, a niso mogli v notranjost zaradi premočne železne mreže.

500 din nagrade za izsleditev tatice. Ko sta bila pekovski pomočnik Fr. Paulič in njegova žena iz Delavske ulice v Studencih pri Mariboru z doma, je ukradla njuna deklica Slava žizek iz Zg. Sv. Kungote za 3000 din perla ter nekaj denarja in je neznano kam izginila. Na izsleditev tatice je razpisal Paulič nagrado 500 din.

Izredna podivjanost povzročila uboj. V Crnomlju so sedeli štirje domači fantje čisto mirno v gostilni Mihelič. Nekaj pa je zaneslo v krčmo Nikolaja Vojnovič, ki je po rodu Ličan in je bil pijan. Fantom je zli vino iz steklenice in naročil novo, a o plačilu ni hotel ničesar slišati in je mirno družbo še opsoval. Ko so se postavili fantje za svojo čast, je izginil in pripeljal čez nekaj časa dva svoja tovariša Hlapčeviča in Rajnoviča. Vsi so bili oboroženi s kooli. Napadli so domačine in tako razbili Janezu Švajgerju glavo, da je kljub takojšnji zdravniški pomoči umrl. Žrtev skrajne podivjanosti zapušta ženo ter dva otroka.

Obsodba radi 93 vlomov in tatvin. Senat mariborskega okrožnega sodišča je izrekel v minulem tednu sodbo radi 93 vlomov in tatvin, katerih je bila obdolžena družba štirih pri Sv. Antonu v Slov. goricah in po okolici. Sodba je sledeča: posestnik Jernej Zimlič oproščen, posestnik Janez Kos obsojen na tri leta in šest mesecev strogega zapora, hlapec Zelenko je dobil tri leta in dva meseca strogega zapora, 18 letni delavec A. Z. pa se odda v zavod za vzgajanje.

Požari

Pri posestniku Dolamiču v Ključaroveh pri Veliki Nedelji se je pojavil rdeči petelin v listnjaku pri hlevih. Naenkrat sta bila v objemu plamenov celotno gospodarsko poslopje in s slamo krita hiša. Sosedje so rešili živino in del hiše, gospodarsko poslopje pa je zgorelo s krmo vred.

Par dni pred požarno nesrečo v Ključaroveh so pogorela gospodarska poslopja tudi še pri Farkaševih v Kokoričih pri Sv. Križu pri Ljutomeru in nato v Hrastju. V teh primerih gre sigurno za požige.

»Tako je!« je pripomnil oče nekam neodločno. Sin ga je pogledal in nekam začudeno vprašal: »Ali ne odobraš tega?«

»O, pač! Naposled mora napočiti dan, ko bomo strli suženjski jarem. A priznam, da sem prej, ko sem šel po dvorišče in sem videl ufujene, izstradane ljudi, podvomil.«

»Podvomil?«

»Da. Gledali so z žalostnim, a vendar zaupljivim pogledom, in jaz sem vprašal, kaj bo, če se stvar ne posreči? Kaj, če bo ta vstaja rodila še večje gorje?«

»To je nemogoče! Če bomo složni, moramo zmagati!« Oče ga je resno pogledal.

»Sin, ti poslušaj glas mladeniške navdušenosti, iz mene pa govori starostna izkušnost in razsodnost, ki pretehta vse možnosti. Če bomo poraženi, bomo izpostavili klanju naše dobro ljudstvo.«

»Oče, to so besede oklevanja. Tako smo govorili vsa leta in zato se nismo uprli. Morda bi se bili že zdavnaj rešili boljševiškega jarma, če bi se bili uprli.«

»Vem, vem! Oklevanje je smrt vsakega dela. Nikakor te nočem odvrniti od tega, kar hočeš storiti. Samo svoje bojazen ti zaupam, ki ni majhna.«

»Oče, ti mi jemlješ pogum!«

»Ne, ne, sin! Morda ne delam prav, ker tako govorim. A ...«

Strašna povodenj v južnih delih naše države

Donava že 200 let ni bila tako visoka

Sneg se je začel zelo hitro taliti in je prevelik dotok gorskih hudournikov povzročil sredi minulega tedna nenavaden in izreden dvig vode v večjih rekah. Porast naših največjih rek, Donave, Save in Drave, je najbolj čutila Vojvodina, kateri je povzročila povodenj že kar na spomlad neprecenljivo škodo. Po poročilih iz Pančeva, kjer hranijo zapiske o vodnem stanju Donave, so ugotovili, da ni bila Donava zadnjih 200 let tako visoka kakor v preteklem tednu.

Delo Beograda, Zemuna in Srbije poplavljeni

Razlitate vode so preplavile celo niže ležeče predele Beograda in je morala oblast nekatere ulice popolnoma izprazniti. Povodenj je povzročila tudi na strani Zemuna veliko škodo. Delavstvo je bilo z mrzlično naglico na delu, da je popravljalo v teku let izpodjedene nasipe.

Botrice in botri!

Vabimo vas, da za svoje birmance že sedaj kupite primerne spominke. Najbolj nerodno je na dan birme se prerivati in na hitro kupovati. Oglejte si našo bogato izbiro molitvenikov, rožnih vencev, venčkov in drugih spominskih predmetov! Najugodnejše boste kupili te predmete v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila: Maribor: Koroška cesta 5, Aleksandrova cesta 6 in Trg kralja Petra 6 ter v Ptuj: Slovenski trg 7.

V Smederevu je bilo poplavljenih 200 hiš. Cesta iz Smedereva v Požarevac pri izlivu Morave v Donavo je bila nad 5 km daleč pod vodo in neprehodna. Donava je resno ogrožala progo Požarevac—Dobravica.

Najbolj je zadela povodenj Novi Sad

Najbolj je zadela povodenj mesto Novi Sad in širno okolico, kjer so popustili ob Donavi obrambni nasipi. V nekaj urah je zalila voda novosadske nižave. V Adamičevem naselju so porušili valovi 350 hiš, brez strehe pa je ostalo več tisoč prebivalcev. Od vode izpodkpane hiše se še neprestano podirajo. Prebivalstvo iz poplavljenega in porušenega Adamičevega naselja se je zateklo v železniške vagone. Ceste okrog te naselbine so bile pol-

ne beguncev, od katerih je vlek el vsak s seboj, kar je pač v naglici mogel rešiti iz hiše. Ker so se upravičeno bali, da bi stalno rastoča povodenj ne izpodjedla še drugi nasip in bi zalila voda moderni predel Novega Sada Mali Liman in industrijsko središče Veliki Liman, so odredila oblastva, da se je moralo prebivalstvo pripraviti na izselitev.

Na kraj strahovite poplave okrog Novega Sada je pohitelo takoj vojaštvo in številni inženirji, ki so zastavili vse znanje in moči, da so oteli železniški nasip pred razdejanjem.

Vse kolikor toliko niže ležeče ulice Novega Sada je zajela povodenj. Del mesta, v katerem prebivajo železničarji, obrtniki in delavci, je bil eno jezero.

Poplavljen je bila tudi železniška proga Sombor—Novi Sad.

Kakor okrog Novega Sada je bilo tudi drugod

Od enake strašne nesreče kakor Novi Sad z okolico so bila prizadeta tudi druga vojvodinska mesta ter kraji.

Zelo nevarno stanje radi grozeče povodnji je bilo v naši žitnici v Banatu, kateremu so grozile kar tri močno narasle reke: Tisa, Tamš in Bega.

Poročilo iz Petrovgrada (Vel. Bečkerek) pravi, da je poplavila Bega velik del mesta. Valovi so poškodovali in porušili v Petrovgradu 41 hiš, poplavljenih pa je bilo nad 200 hiš.

Prebivalci velikih banatskih vasi, ki štejejo 200 do 1000 hiš, so že nekaj dni pred strašno povodnijo stražili obrambne nasipe. Utrjevali so jih z vrečami peska, dovažali so zemljo, jo prepletali z vejami, da so dobili nasipi večjo odporno silo. Za ta dela je bilo na nogah celotno prebivalstvo.

Prva pomoč poplavljenim krajem

Poplava v Vojvodini je hudo oškodovala 50 kvadr. kilometrov zemlje. Vlada je odobrila več kreditov za prvo pomoč najbolj prizadetim krajem. Gradbeni minister je dobil kredit 1.000.000 din za nabavo pogonskega materiala, ki ga rabijo črpalke, ki črpajo v poplavljenih krajih vodo noč in dan. Kmetijski minister je dobil 2.000.000 din za nakup semenja, da bodo mogli v poplavljenih krajih na novo zasejati seme, katero je poplava uničila. Notranje ministrstvo pa je dobilo milijon dinarjev za izselitev prebivalstva iz ogroženih krajev in za nabavo ljudske in živalske hrane. Gradbeno ministrstvo je poslalo svoje organe povsod tja, koder so ljudje zahtevali tehnično pomoč.

rad prevratov, borbe. Kristusu se je nekoč smilila množica. Tako so se tudi meni smilili naši dobri, ubogi ljudje, ko sem prej hodil med njimi. To je vse... Povedal sem ti svoje občutke. Ti pa delaj po svojem načrtu. In Bog naj blagoslovi tvoje delo!

Fedor ni odgovoril. Kakor večina mladih ljudi v Balti in drugih krajih obširne Ukrajine, je v sebi čutil prebujenje moči. V sebi je čutil veliko radost ob misli, da bo s svojim nastopom strl moč boljševiških nasilnežev in osvobodil svojo domovino. Ta misel ga je spremljala noč in dan. Tako se mu je zajedla v dušo, da niti za hip ni pomislil na to, da bi se mogla vstaja končati s porazom. Očetove besede pa so dale njegovim mislim drugo smer. Pomislil je na možnost in posledice poraza. Ali se ni treba usmiliti ljudstva, kakor je rekel oče, in ga z nepremišljenim dejanjem ne izpostavljati nevarnosti. Preklinjali ga bodo, če jih bo pahnil v še večjo bedo... Ali ne bo najbolje, če na vse pozabi in bo užival družinsko srečo ob Nataši? Zamislil se je. Misel na lastno srečo je zavrgel. To bi bila sebičnost. Potem je začel misliti samo na Natašo. Ali ona ne zasluži, da se samo njej posveti? Nesrečna je. Če bo tudi njega izgubila, bo še bolj nesrečna... Kaj naj stori? Če mu bo oče rekel, naj bo raje mož kakor junak, bo ostal mož. Misli bo samo nase in na svoje in se ne bo izpostavljal nevarnosti z zažiganjem križev.

(Dalje sledi)

pogled. Tudi v Evropi poznamo fakirsko sleparijo bodičaste postelje ali človeka, ki spi na steklenih črepinjah. Če so konice kolikor toliko enakomerno razdeljene, tedaj prenese koža brez nadaljnega tako obremenitev, saj je pritisk poedine konice potem prilično majhen. Konica se ne more zabosti v kožo, a prožnost kože poskrbi zaželjeni uspeh.

28 let služil, v hlev prišel poginut. Kmet Mija Misita iz vasi Tasoviča pri Čapljinu je imel konja »Dorata«, ki mu je služil 28 let. Žival je postala na starost nadušana in nesposobna za vsako delo. Da bi se v hlevu tudi ostala živina ne nalezla nahuhe, je kmet konja prepeljal preko Neretve v močvirjen kraj, kjer je bilo med mlakami nekaj ze-